

Regeringen hidtil har haft — i Straffesager endogsaa uden nogen fast Begrænsning — til at nedsætte ekstraordinære Retter (Kommissioner). Indrømmelse af en saadan almindelig Myndighed maa — som udtalt i Motiverne til det ældre Udkast — anses for stridende mod den Stilling, der efter almindelig anerkendte Grundsætninger bør anvises og ved Grundloven ogsaa i andre Henseender er anvist den dømmende Magt. I alle konstitutionelle Stater betragtes det som en vigtig Grundsætning for Retsplejen, at Borgerne ikke skulle finde sig i, at deres Retssager unddrages fra Paakendelse af de lovbestemte Domstole, og man har derfor i den nyere Tid mere og mere søgt at komme bort fra de ekstraordinære Retter. Da derhos de Forhold, som under det gamle Processystem jævnlig kunde gøre Beskikkelsen af en ekstraordinær Ret ønskelig og hensigtsmæssig, maa antages ikke at ville gøre sig gældende i den ny Procesordning (jfr. bl. a. Udkast til Lov om Strafferetsplejen § 4), kan der ingen Betænkelighed være ved at afskære den almindelige Adgang til Nedsættelse af saadanne Retter.

Fra den opstillede Hovedregel har man imidlertid ment at burde gøre enkelte fast begrænsede Undtagelser, nemlig for saa vidt angaar de i D. L. 1—2—1, Konkurslovens § 147 og Lov om Spare- og Laanekasser af 28de Maj 1880 § 8 ommeldte Tilfælde, saavel som med Hensyn til Sager, hvorunder en gejstlig Person sigtes for Overtrædelse saavel af den gejstlige som af den borgerlige Lovgivning, eller hvorunder Personer, af hvilke nogle henhøre under militære, andre under borgerlige Retter, sigtes for Delagtighed i samme forbyrderiske Forhold. Endelig er der forbeholdt Regeringen Adgang til at tillægge Landvæsenskommissioner dømmende Myndighed til at afgøre de ved Inddæmnings- og Udtørringsforetagender opstaaende Spørgsmaal i samme Omfang som hidtil.

Naar den første af disse Undtagelser (D. L. 1—2—1) ikke fandtes optaget i det tidligere Forslag, maa dette antages at skyldes en Forglemmelse. Den anden og tredje (Konkurslovens § 147 og Sparekasselovens § 8) ere optagne i det tidligere Forslag. Hvad den fjerde Undtagelse angaar, da er den formentlig ubetinget nødvendig med Hensyn til gejstlige Embedsmænd, og vel ogsaa — i alt Fald, indtil en Omordning af den militære Strafferetspleje, forhaabentlig i en nær Fremtid, finder Sted — uundværlig med Hensyn til Forbrydelser, der begaas af Civile og Militære i Forening, idet det ofte vilde være meget u hensigts-

mæssigt og kunde fremkalde uretfærdige Resultater, hvis man delte en saadan Sag til Paakendelse dels ved militær, dels ved civil Ret. I øvrigt vil det ses, et der ikke er Tale om, at der til Paakendelse af saadanne civil-gejstlige og civil-militære Sager skal kunne skabes selvstændige ekstraordinære Retter med særlige Rettergangsformer; hvad der er Tale om, er kun, at de almindelige borgerlige Domstole i de nævnte Tilfælde suppleres med to henholdsvis gejstlige og militære Medlemmer som Dommere, medens hele Rettergangsmaaden bliver den for borgerlige Domsager almindelige.

Den med Hensyn til Landvæsenskommissioner forbeholdte Undtagelse frembyder formentlig ingen som helst Betænkelighed.

Kapitel II.

Dommere, Retsskrivere, Retsbude m. m.

Indholdet af dette Kapitel er for største Del overensstemmende med Indholdet af det tidligere Forslags 1ste Afsnit Kapitel III.

Som Afgivelser af Betydning kunne følgende nævnes:

1) Reglen i det tidligere Forslags § 42 er ikke optaget i nærværende Udkast. Reglen gik ud paa, at den, der skal beskikkes til ordentligt Medlem af Højesteret, først ved at votere i 3 eller 4 Sager for Højesteret skal godtgøre sin Dygtighed til at have Sæde i Retten, medmindre han allerede i anden Egenskab har deltaget i Sagers Paakendelse ved Højesteret eller tidligere har været Medlem af en Landsret. Naar denne Regel ikke er optagen, er det, fordi en saadan Prøve, der jo kendes i nugældende Ret, i Reglen ikke vil være andet end en Formalitet. Derimod er der i Stedet derfor i Udkastets § 29 optaget den Regel, at der, forinden nogen beskikkes til ordentlig Højesteretsdommer, skal gives Højesteret Lejlighed til at udtale sig om de paagældende Ansøgere. Det maa nemlig antages, at en saadan Adgang for Højesteret faktisk vil skaffe denne en større Indflydelse paa Udnævnelsen af Højesteretsdommere end den omtalte Regel om Prøve. Det bestemmes derhos i samme Paragraf, at i Reglen kun Mænd, der have været Landsdommere i 3 Aar, kunne beskikkes til ordentlige Højesteretsdommere. Man har ikke ment at kunne give denne Regel en ubetinget Karakter, da man ikke